

VAS-ÉS FÉM-MUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei
TELEFON 4-50-13

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUKAREST V, STRADA ISVOR No. 11

HARC A JOBB ÉLETÉRT

Aki figyelemmel kíséri a munkásoknak a nagyobb darab kenyérért folyó nehéz küzdelmét és figyelemmel kíséri a vállalatok nyereségeit azelőtt önkéntelenül is felmerült a kérdés: melyik oldalon nagyobb az erkölcsi erő és az igazság. A tőke oldalán-e vagy a munka oldalán.

A munkás, aki odaadja egyetlen értékét, a munkaerőt, tehát mindenét és ennek ellenében az elsőrendű élelmicikkeket és egyéb szükségleteket sem tudja megszerezni, ugyanakkor a vállalkozás nemcsak megfelelő nyereséget ér el, hanem vagyona szaporodik és a mai vámrendszer folytán megakadályozza az olcsó ipari cikkek behozatalát és ezzel egyidejűleg drágítja a fogyasztást.

Számtalan esetben rámutattunk, hogy az iparvállalatok még akkor is, amikor a gazdasági krízis a tetőfokon volt nem ráfizetésel, hanem haszonnal zárták évi mérlegüket. Egyetlen iparvállalat sem nyult hozzá az alaptőkéhez, hogy annak befektetésével folytassa a termelést, vagyis raktárra dolgozón, hogy foglalkoztathassa a munkásokat, hanem csak a megrendelésnek megfelelő munkáslétszámot tartott meg, a többi munkást elbocsájtotta, az utcára a nincstelenségbe taszította, akik éveken keresztül járták a szenvedések kálváriáját. Ha pedig redukált munkáslétszámmal sem fizetődött ki a munka folytatása, akkor egyszerűen beszüntette üzemét és várt az üzem megindításáig addig, amíg a tőke hozadékának a biztos reményével indithassa meg.

Az ipar vállalatoknak nemcsak ez a módszer áll rendelkezésre, hogy hasznukat biztosíthassák, hanem az üzemekben tartott munkások béreit 50—60 százalékkal leszállították, míg a termelt ipari cikkek árait változatlanul fentartották. Ime ennek a helyzetnek az egyszerű szembeállítás bizonyítja előbbi állításunkat, hogy a vállalatok nem dolgoztak ráfizetéssel még a gazdasági krízis idején sem.

Ma, a kormány gazdasági politikája folytán a vámhatárok a külföldi iparcikkek behozatala előtt le vannak zárva, miáltal a belföldi iparvállalatok konkurencia nélkül bocsájtják piacra áruikat. Ennek a konkurencia nélküliségnek a következménye az árak emelkedése.

Ha a vállalatok évi mérlegeit figyeljük, a melyekből mutatoul mult számú lapunkban egy párat közöltünk is, megállapíthatjuk, hogy minden figyelembe jövő vállalat igen tekintélyes haszonnal zárta le évi mérlegét, ami érthető is, ha tekintetbe vesszük a konkurencianélküliség mellett az 50—60 százalékkal csökkentett munkabérekkel való termelést. Végeredményben nem kifogásoljuk a kormány vámpolitikáját, mert hiszen azt nem csak a belföldi piac szabja meg, hanem a vámpolitikával alkalmazkodni kell, a külföldi államok gazdasági intézkedéseire is. Azonban tiltakozunk az ellen, hogy a jelen adottságok mellett a kapitalista világhoz tartozó tizezrek határtalan módon harácsoljanak és gazdagodjanak a termelő és fogyasztó rétegek millióinak a rovására. Az általános megélhetés folyton nehezedik, a drágasság folyton nő és ezzel szemben a munkabérek nem emelkednek. A 4—6—8 lejjes órabérek

az átlagos keresetek. Hány család fentartó van, amelyik egy órai keresetéből nem vehet egy kiló kenyeret.

Elsősorban a kormánynak volna kötelessége ennek a határtalan kizsákmányolásnak véget vetni. Ha az ország gazdasági politikája ilyen vámrendszert kívánt bevezetni, mint amilyen ma van, az nem szabad, hogy kizárólagos és kiváltságos helyzetet biztosítson a kapitalisták részére. Szigorú intézkedéssel kellene megakadályozni az árak emelkedését, ami a fogyasztók és termelők elszegényedéséhez, a végső nyomor és kétségbeeséshez vezet, ami nem lehet az ország érdekében való. Bár hallottunk már miniszteri ígéretet hallottunk a kapitalisták felé olyan fenyegetőzés felét elhangzani, hogy kormányrendelettel török le az árak emelkedését, amiből azonban nem lett semmi.

Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy ma egyetlen ipari állam kapitalistáinak sincs olyan kedvező helyzete mint éppen a romániai kapitalistáknak. Az ipari termelés költségeinek igen tekintélyes részét mindenütt a munkabérek teszik ki, amely munkabérek azonban nálunk hallatlan alacsonyok, tehát a termelési költségek nem sújtják a romániai kapitalistákat. Továbbá a munkástársadalommal szemben fenálló kötelezettségek sem nyomják a vállalatokat. Mig a legtöbb külföldi államban általános kollektív szerződések szabályozzák a béreket és a munkástör-

vények betartása is ténylegesen fenn áll és így komoly terhet jelent a számukra, addig nálunk ezektől mentesek a Romániai kapitalisták. Bár vannak törvényeink, de amint tudott dolog ezek nem jelentenek terhet a mi kapitalistáinkra, mert nem tartják be és nincs is, aki azt velük betartassa.

Egyedüli tényező, amely gátat emel a dolgozó társadalom végnélküli kiuzsorázásának a szervezett szocialista munkásság. Ez a gát-emelés azonban fáradságos és küzdelmes munka. Egy-egy bérharcnak a levezetésénél csak ellenségekbe ütközünk, jó barátira nem találunk. Sajnos a legtöbb esetben a hatóságok részéről is ellenszenvben van részünk, hollott csak semlegességet várunk, bár támogatást is várhatnánk, mert az igazság mindig ami oldalunkon, az üldözöttek és kizsákmányoltak oldalán van.

És minden nehézség dacára, ott ahol a munkásság a komoly szervezkedés útjára lépett, az összetartás erejével eredményekre is tekinthet, úgy a munkabérek emelkedése mint a munkástörvények betartása szempontjából. Szövetségünk ez évben mintegy 20 kollektív szerződést kötött és vaalmennyit eredménnyel. Hiába váránk jobb belátást a kapitalisták részéről, hiába várunk bölcs és igazságos intézkedést a kormány részéről, a munkásság önmaga erejére támaszkodva kell felvegye a harcot a nagyobb darab kenyérért és az általános jobblétért.

A Nemzetközi Munkaügyi konferencia

A népszövetség keretében tartozó Nemzetközi Munkaügyi Hivatal június hó 4—25 napokon tartotta meg szokásos évi konferenciáját. Romániát a kormány részéről Dr. Román Valér munkaügyi alminiszter, Enescu M. a munkásbiztosító pénztár igazgatója, St. Cunesco a Munkaügyi Minisztérium igazgatója és M. Constantinescu a statisztikai hivatal igazgatója képviselték. A munkásságot I. Mirescu és N. Muntean szaktársak, míg a munkaadókat C. R. Marcea a gyáriparosok szövetségének igazgatója képviselték.

A konferenciát ünnepélyes keretek között D. Michelis a hivatal igazgatótanácsának elnöke nyitotta meg. Megnyitó beszédében kegyeletes szavakban emlékezett meg a Munkaügyi-Hivatal elhunyt nagynevű igazgatójáról, Albert Thomásról.

A konferencián a Munkaügyi Hivatal 68 tagállama közül 48 állam képviseltette magát. Mint ujonnan belépett tagállamok először jelentek meg: Afganisztán, az Amerikai Egyesült Államok és Szovjetország. Egyiptom csak mint megfigyelő vett részt. A 48 állam nevében 83 kormány, 34 munkás és 33 munkaadó küldött jelent meg és ezenkívül 237 szaktanácsos, mely szerint az összes résztvevők száma 387. Megállapítást nyert az a tény, hogy ez évben a konferencián résztvevők száma 4 tagállammal és 20 küldöttel volt több az előző évi résztvevők számával szemben.

A konferencia elnökévé Dél-Afrika kormány küldöttjét Frederick Cresvel, választották, alelnökké pedig Paul Berg, Norvég kormányküldöttet, Leon Ionhauz elvtársat, mint munkás (Francia) küldöttet és C. R. Mircea (Románia) mint munkaadó küldöttet.

A küldöttek mandátumának igazolása során Mirescu és Topalovici (Jugoszlávia) elvtársak tiltakozást jelentettek be a Bulgár fasiszta munkásküldött részvételére ellen, mint aki nem a szabad munkásszervezetek részéről, hanem a kormány önkényes kinevezése folytán jelent meg a konferencián. Hasonló tiltakozás hangzott el az elvtársak részéről az olasz és osztrák munkásküldöttek ellen.

A FIATALKORUAK TÜNTETŐ FELVONULÁSA

A konferencia alkalmával az ifjuság hatalmas, impozáns felvonulást rendezett, melyben a különböző országok úgy fizikai mint intellektuel elemi képviseltették magukat. A küldöttség a szocialista ifjúság munkásságát által elkészített és több milliós aláírással ellátott memorandumát nyújtotta át a konferencia elnökségének, melyben követelik az ifjusági munkanélküliség problémájának megoldását minden ország részére.

Cresvel a konferencia elnöke a küldöttséget a nagy tanácskozó teremben fogadta és jogot adott, hogy a küldöttség vezetői a nyílt ülésen a szónoki emelvényről mondassák el sérelmeiket, panaszaikat és követeléseiket. A Nemzetközi szakszervezeti szövetség és a Nemzetközi szocialista ifjúság munkásság szövetség nevében I. Schevenels, Erik Oldenhauer és Biet elvtársak megragadó beszédek keretében fejtették ki az ifjusági kérdés megoldásának fontosságát és sürgősségét.

Mintogy a Munkaügyi Hivatal szabályai szerint, minden napirendre tűzött kérdés és így az ifjusági kérdés is két ülészakon tárgyalandó, azonban tekintettel az ügy égetően sürgős voltára a konferencia munkáscsoportja indítványt terjesztett elő, hogy a jelen esetben az általános szabályoktól eltérően

már ezen az ülésen tárgyalassék le a kérdés. A munkaadó-delegátusok az indítvány ellen foglaltak állást és kérték annak visszautasítását. Azonban ennek dacára a konferencia 96 szavazattal 17 ellenében elfogadta a munkásküldöttek indítványát. Megjegyezni kívánjuk, hogy a romániai munkaadók képviselője Mircea igazgató is az indítvány ellen szavazott. A konferencia bizottságot küldött ki a fiatalok munkanélkülisége kérdésében, hogy javaslatot készítsen; amit még a jelen konferencián szavazás alá bocsátanak.

A konferencia napirendje a következő volt:

1. A kivándorolt munkások halálesetre, aggságra és balesetre szóló biztosítás során szerzett jogainak megőrzése.
2. Női munkaerő alkalmazása a bányákban.
3. Fiatalok munkanélkülisége.
4. Gyarmati munkaerők alkalmazása.
5. Fizetett pihenő szabadság.
6. Munkaidő tartama csökkentése a következő foglalkozási ágakban: a közmunkáknál; a vas és fémiparban, a hajó- és hidépítésnél; üveggyártásban és a kőszénbányászatban.

MUNKAI DŐ FELETTI VITTA

A munkaidőtartam csökkentése ügyében kiküldendő bizottság megválasztásánál élénk vita fejlődött ki a munkaadók és munkásküldöttek között, mert a munkaadók megtagadták a bizottságban való részvételt.

A munkáscsoport nevében Mertens elvtárs (Belgium) erélyes hangon utasította vissza a munkaadók eme magatartását, mely ugymond a szabotálás jellegét hordja magán és ezzel akarják lehetetlenné tenni a konferencia menetét. Végül a munkaadók kijelentették, hogy nincs szándékukban szabotálni a konferencia munkáját és ugyan nem vesznek részt az előkészítő bizottság munkájában, azonban a nyílt ülésen folyó tanácskozásokban részt fognak venni és az ellenjavaslatukat előfognak terjeszteni.

A munkaadók eme magatartása kísérlet volt arra, hogy elcsúszolyozzák a munkáscsoport erőteljes akcióját a 40 órás heti munkaidő bevezetéséért, amely kérdésben annál is inkább háttérbe kezdtek szorulni a munkaadók, mert több kormányküldött így a Csehszlovák, Amerika, Belgium és Olaszország is lezögzették álláspontjukat a heti 40 órás munkaidő mellett.

A nyílt ülésen folyó tanácskozások alkalmával a munkaadók ki is fejtették álláspontjukat. Szerintük a munkaidő leszállítása nem enyhítene a munkanélküliségen, sőt azt kimélyíti, mert a rövidebb munkaidő maga után vonja a gépi erővel való termelés tökéletesítését, ami maga után fogja vonni a kézi munkaerő nélkülözését. Éppen ezért az e kérdésben hozandó határozatokért nem vállalnak felelőséget, hanem minden felelőséget a kormány- és munkásküldöttekre háritanak át.

A munkásküldöttek ezzel szemben kifejtették, hogy a munkaadók álláspontja minden komolyságot nélkülöz. Elsősorban is a mai helyzetért a kapitalista vállalkozás rendszere a felelős. És nekik is kötelességük volna segítséget nyújtani, hogy az emberiséget kivezessék ebből a szenvedésekkel tele életkörülményekből, amelyben ma van. Nem vall emberi humanitásra a munkaadók azon álláspontja, hogy a technika fejlődése csak az ők érdeküket szolgálja és a munkásosztályt a munkanélküliségbe és nyomorba döntse, hanem a nép széles rétegei is kell, hogy a tudomány és technika fejlődésének áldásaiban részesüljenek. A több napig tartó vita folyamán az Amerikai Egyesült Államok képviselője kijelentette, hogy hozzájárul a heti 40 órás munkaidőhöz, sőt ha szükséges lesz még a 40 órán aluli munkaidő leszállításához is.

HATÁROZATOK.

A konferencia 79 szavazattal 30 szavazat ellenében egy javaslatot fogadott el a 40 órás munkahét bevezetésére a munkások életmódja fentartásával, mely megállapodás azonban csak egyes iparágazatokra vonatkozhatnak. A munkáscsoport pótvajaslátot terjesztett be, mely szerint a heti 40 órás munkaidő vonatkozzon az összes iparágakra a jelen fizetések fentartása mellett, mely javaslat 75 szavazattal 27 ellenében lett elfogadva.

Fizetett pihenő szabadságra vonatkozólag a konferencia 107 szavazattal 15 ellenében elhatározta, hogy a jövő évi ülésre másodszori tárgyalásra napirendre tűzi.

A munkások nyugdíj és balesetből származó jogok megőrzésére vonatkozólag (1. napirend) a konferencia 85 szavazattal 15 ellenében határozati javaslatot fogadott el, mely a kölcsönügyi viszony alapján áll.

A fiatalok munkanélkülisége vonatkozólag a konferencia 96 szavazattal 17 ellen úgy határozott, hogy tekintettel a kérdés sürgösségére, eltekint a szokásos formáktól és egyszeri tárgyalás után dönt a kérdésben. Továbbá a konferencia 106 szavazattal 1 ellenében határozatot fogadott el, mely szerint felhívja az egyes államok kormányait, hogy a fiatalok munkanélkülisége védelmében letegyenek életbe hatható intézkedéseket, addig is amíg a kérdés nemzetközi alapon megoldást nyer.

Amint a tárgyalások menetéből a jelen esetben is, meglehet állapítani ennek az intézménynek nagy

horderejét és fontosságát a munkásosztályra nézve. Amennyiben van egy nemzetközi fórum, ahol a munkáskérdésekkel foglalkozni kénytelen, a társadalom azon rétege is, amely társadalmi rétegnek különben nem szivügye a munkásosztály érdeke. Minden esetre tisztában kell legyünk, hogy ezen a fórumon hozott határozatok és nemzetközi megegyezések csak annyiban bírnak kellő végrehajtási erővel, ha az illető ország munkássága az ő szervezeti erejével rátudja kényszeríteni és betudja tartatni a munkaadókkal a hozott törvényeket.

Demokrácia Oroszországban

A világ színpadán egy rendkívüli történelmi esemény fog lejátszódni.

Amíg egyes országok urai azért revideálják az alkotmányt, hogy megszüntessék a demokráciát, addig Lenin országában elhatározták, hogy ennek éppen az ellenkezőjét fogják cselekedni, vagyis a diktatura helyébe bevezetik a közvetlen választói jogot és ezzel a parlamenti demokráciát.

Ez nyilvánvalóan épületesebb cselekedet, mint az a sok halálos ítélet, amelyekkel a Kirov ellen elkövetet végzetes kimenetelű összeesküvést megtorolták. A diktatórikusan kormányzott országok sajtója erről érthető okokból nem igen vesz tudomást, a legkonzervatívabb angol újságok ellenben — többek között a félhivatalos „Times” is — részletes tudósításokat közölnek.

Az igazságtól való félelem bevallása ez; ilyesmit nem siet hírül adni a megzavart diktatórikus lelkiismeret, amely elkobozta a nép szabadságát.

A szenzációs híradás szerint az egyesült orosz szovjetköztársaságok Moszkvában most lezajlott kongresszusa megszavazta azt a határozatot, amely nem kisebb jelentőségű történelmi esemény, mint az orosz szovjetnek a Nemzetek Társaságába való felvétele.

Az orosz alkotmány tehát revízió alá kerül és az elhatározott reform a nyílt szavazást a titkos szavazással fogja felcserélni, a közvetlen választást pedig az egész vonalon a közvetlenül gyakorlandó általános választási eljárás fogja felváltani. A szövetséges szovjetköztársaság népeinek fehérek modern parlamenti törvényhozó testületük lesz és ugyanilyen módon fogják megválasztani a központi parlamenti képviselőket.

Nem fog többé fennállni a városok és a vidék között az a ferdeség, hogy az előbbieknél az utóbbiak hátrányára fogják gyakorolni a jogokat. Mostanáig ugyanis a városokban minden 25.000 választó küldhetett egy-egy képviselőt a kongresszusba, míg vidéken a parasztnál csak 125.000 választóra esett egy-egy küldött.

Mindez azt jelenti, fogják egyesek mondani, hogy Stalinék kénytelenek voltak meghátrálni, a nyakas ellenzék előtt, melyet a sorozatos halálos ítéletek sem voltak képesek megfélemlíteni. Mások ellenben úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a szovjetrendszer immár annyira megerősödött, hogy nem kell már tartani a szabad választások eredményeitől. A két vélekedés nem zárja ki egymást. Akik biztosak abban, hogy a közvélemény mellett van, azoknak nincs okuk félni a nép szabadon és törvényes úton gyakorolt bírálatától és mint sem egy előbb-utóbb alulról jövő elmaradhatatlan megtorló forradalmat provokáljanak, elérkezettnek látják az időt és helyénvalónak tartják, hogy a felülről gyakorolt diktaturát leépítsék.

Molotov a reformtervezetre vonatkozó jelentésében kifejezést adott annak a minden demokratikusan gondolkodó embertől vallott nézetnek, hogy az erőszak nem valami eszményi kormányzási módszer, ez legfőképpen, ugymond azoknak a polgári kormányoknak jó, amelyek inogni érzik maguk alatt a talajt. Az a tény, hogy ezek elhallgatják az igazán parlamentáris népképviselőket, míg Oroszország szóhoz juttatja a nép szabadon választott képviselőit, azt bizonyítja, hogy Oroszország a korpáncsát követően a haladás útjára tért, a diktatórikusan kormányzott országok pedig ennek az ellenkezőjét cselekszik, hátrafelé kanyarodnak, azt híven,

hogy holmi divatos fasizmussal megállíthatják az idő kerekét.

Nem kell hozzá nagyon jóstehetség, valja tovább Molotov, hogy azoknak, akik majdan korunk történetét olvasni fogják, hogy noha a diktatórikus fasiszta országok a haladást egy-két századra vissza akarják vetni, a civilizáció mégis abban az irányban halad, hogy a magántulajdont a köztulajdon rendszere váltsa fel. Az emberiség útja minden vonalon és minden akadály ellenére is ide vezet.

Az új szovjetalkotmány iránya nyilván sietetni fogja a haladás ütemét, hogy hamarabb elérkezzék a köztulajdon rendszeréhez, mint az emberi társadalom legigazságosabb formájához. Szovjetország jelenlegi vezetőinek az a véleményük, hogy nagyobb rokonszenvet és érdeklődést kelthetnek fel a feladat iránt, ha megadják a népnek a demokratikus szabadságjogokat és elhagyják a forradalmi korszakban életbeléptetett kivételes harci és védekező rendszert.

Meg kell még azt is jegyezni, hogy ennek a kezdeti stádiumában levő demokratikus irányzatnak ma még bizonyos hazafias színeze, vagy ha úgy tetszik, katonai védelmi jellege van, mint ez Franciaországban a nagy forradalom idején is megnyilvánult. A polgárkatonák, aki védeni kész a forradalom vívmányait, úgy látszik Oroszországban napirendre került.

(Le Droit du Peuple.)

Munkások és tisztviselők szabadságideje

A munkaügyi felügyelőségek és a munkakamarák felhívást intéztek az összes vállalatokhoz az alkalmazottak és tisztviselők szabadságidejének megállapítására vonatkozóan. A munkaügyi felügyelőségek a munkásszerződésekről szóló törvény végrehajtásának 50. és 91. cikkére való hivatkozással felhívják a nagyobb vállalatokat, hogy készítsenek kimutatásokat az alkalmazottak szabadságolási sorrendjéről és azt az irodában függeszték ki. Ettől függetlenül is a szabadság megkezdése előtt tíz nappal kötelesek közölni az alkalmazottal a szabadságidő kezdetét.

Az 1929. évi munkásszerződésekről szóló törvény 89. cikke, valamint a törvény végrehajtási utasításának 91. cikke szerint a vállalatok alkalmazásában levő magántisztviselők számára a következő szabadság adandó évenként:

-Megszakítás nélkül ugyanazon vállalatnál 1—3 évi szolgálattal bíró magántisztviselők számára tíz nap, 3—5 évi szolgálattal bíróknál 14 nap, 5—10 évi szolgálattal bíróknál 21 nap szabadság, minden további szolgálati év után a szabadságidő egy-egy nappal több, azonban legfeljebb 30 nap. Az első szolgálati évben a szabadság nem kötelező.

Az alkalmazottak szabadságidejét az 1929. évi munkásszerződésekről szóló törvény 49. cikke, valamint a végrehajtási utasítás 56. cikke a következőképpen szabályozza:

A megszakítás nélkül 1—3 évi szolgálattal bírók szabadságideje hét nap, 3—5 évi szolgálattal bíróké tíz nap, 5—10 évi szolgálattal bíróké 14 nap, minden további szolgálati évben a szabadságidő egy nappal több, azonban legfeljebb harminc nap lehet.

A fenti szabadságidők minimálisak, ha egyéni, vagy kollektív szerződés nagyobb szabadságidőt ír elő, úgy annak rendelkezései az irányadók.

Bérmozgalmak

Az aninai munkások sztrájkja

Az Anina-i iparvasút, fűrészgár és faraktár munkásai június 28-án sztrájkba léptek, miután az igazgatóság elutasította a kollektív szerződés megkötésére irányuló munkásköveteléseket.

A Resita üzemek és uradalmak, — rövidítve U. D. R. — egy egész nagy, gazdag és szép vidéknek kizárólagos birtokosai: erdők, havasok, szénbányák, vasipari üzemek és rabszolgák sokasága a hatalmas U. D. R. társasághoz vannak bekapcsolódva. Caras megyének legnagyobb része, és e megyének legszébb vidéke hatalmas erdőterületeivel az U. D. R. társaság birtokába került, mely társaságnak részvényesei ki tudja melyik világrészben élnek örömdus világukat, e tartomány munkásainak és parasztjainak kíméletlen kizsákmányolása árán. Az U. D. R. állam az államban és pénzének erejével befolyást gyakorol, az egész szervezetre, amely hivatott az állam érdekeit irányítani. Ezek és ezek, a legszörnyűbb éhségben szenvednek; téli időkben pedig a hideg zord időjárás miatt és tüzelőszer hiányában a szén és a gazdag erdővidék táján a hideg vackokban összezsugorodva nyomorognak. A munkások ezrei fűrészpórral fűtenek, ha egyáltalán hozzá tudnak jutni, ehhez a felmérhetetlen drágakincshez is. Az erdők mélyében dusan terem a selymes fű, de elszárad, megvényül, mert a szolgálatot teljesítő örök csak 800 lej díj ellenében legeltethetnek egy tehenet.

Az U. D. R. társaság a legapróbb részletekig megvan szervezve. Utjai torlaszrudakkal, örökkel vannak ellátva. Itt közlekedni privátnak csak előzetesen befizetett díj ellenében lehetséges. És ha valakinek szerencsétlen ötlete támadna, hogy e rendelkezéseket figyelmen kívül hagyja — jaj annak — csendőrszuronnal ütközne össze, melynek itt hivatása, hogy amíg lehetséges védje a magántulajdont.

Szénbányák, a legjobb minőségű magas kalóriát adó kőszén, vasipari üzemek, fenyves erdők, melynek tiszta levegője mély lélekzésre ösztönzi a mellettük elhaladót, vadkecske nyájak és mindenfajta vadászatra alkalmas vadak képezik e társaság hatalmas vagyonát, hogy semmi se hiányozzon a fényűzésből, az anyagi boldogságból.

Minden jóérzésű ember előtt felvetődik a kérdés ennek táttára, **hogyan nem jutottunk még el a termelőeszközök szocializálásához**, hogy ezen az uton tétessék jóvá az a sok égbekiáltó igazságtalanság, hogy ezzel a ténnyel a rosszul táplált, tüdővész családot millió könnyei letöröltessenek. Vajon a természet hagyta örökségül ezt a sok vagyont a nemzetközi kápitálistáknak? Azoknak, akik legfeljebb csak térképről ismerik e tájakat? Bizonyos, hogy nem! E javakat a Habsburg királyság bírta és ettől szerezte meg őket egy néhány élelmes nemzetközi kapitalista. De a Habsburg királyság sem Isten kegyelméből jutott e vagyont birtokába, hanem a despotizmus, a munkásság és parasztság jogainak és vagyonainak elrablása következtében.

Időszerű volna, hogy az állam megkezdi a javak **állami tulajdonba vételét**, kártalanítás nélkül, vagy legfeljebb az investíciókért fizetne kártalanítást, mert téves volna kártalanítást fizetni olyan javakért, melyeket a természet nyújtott az emberiségnek. Tudjuk azonban, hogy kapitalista társadalmi rendszerben élünk, és e társadalmi rendszernek a politikája is kapitalista érdekeket szolgál. Tehát épp azokét, akik e javakat birtokolják. Ábránd volna mégis elvárni egy polgári párt kebeléből alakult kormánytól a javak szocializálását. Az eszme, amely a szocializmus alapkövét képezi, benne van a szocialdemokrata párt programjában és megvalósulása ugyancsak ezen osztályharc alapján álló párton keresztül következik be.

Az iparvasút, fűrészgár és faraktár munkásainak helyzete kimondhatatlan rossz. Egyes helyeken a munkaidő napi 14—16 óra. A vállalat kieszközölte a Munkaügyi Miniszteriumtól — valamilyen módon — egy olyan döntést, melynek alapján a szezon üzemek sorába nyert beosztást. Ez a döntés is nagyban hozzájárult a sztrájk kitöréséhez, mivel az igazgatóság jogosultnak érezte magát, hogy elrendelje a túlórázásokat, minden túlóraszázalék nélkül.

A pihenő szabadság folyósítását megtagadják, ha az év folyamán át a munkás igazoltan is hiányzott 1—2 napot a szolgálatból, mivel szolgálati éveit az igazgatóság megszakítottként tekinti. Ilyen körülmények között alig van munkás, aki eleget tehetne a feltételnek — és nagyon kevés azok száma, akik a pihenő szabadságot ténylegesen igénybe vehetik.

A munkabérek az utóbbi 3 év folyamán olyannyira csökkentették, hogy a legszerűbb igényű napszamos életstandardját sem fedezik.

A helyi igazgatóság egyik Mihalescu igazgatója a munkásságot arra oktatja, hogy a jelenlegi „urias” kosztról szokjon le és térjen át a hagyma és puliszkaevésre, megmagyarázván milyen jó hatást gyakorol a gyomorra és általában az egészségre ez az étkezési módszer. A kizsákmányolási törekvésben oly messzire mentek már, hogy például az akkordban dolgozó faraktár munkásainak akkord béreiből olyan személyzetet is fizetnek, amely egyáltalában nem dolgozik a munkánál. De mennyi igazságtalanság történik még a dolgozó munkásság bérében.

Június 28-án kitört a sztrájk, július 18-án befejeződött. Az összes sztrájkoló munkások munkába álltak, a sztrájk előtti munkafeltételek és munkabérek mellett. A törvények betartása és egyéb ügyek elintézése, a munkafelvétel után, fognak tisztázást nyerni.

A sztrájk bevezetésére és az ezzel kapcsolatos ügyek elintézése végett a Szövetség részéről Rusu és Bernau szaktársak szálltak ki Aninára.

Az ügyekben kemény harcot vívó munkások helyzete elég nehéz volt. Ha a sztrájkolók sorából nem is akadt sztrájktró. Mindössze 1—2, napról-napra súlyosbították a helyzetet a közeli falvakból beözönlő sztrájktrók.

A munkafelvétel után az igazgatóság a sztrájktrókat összeszedte és hazakülte. Tekintélyük az igazgatóság előtt is hasonló volt a prostituáltakéval.

Ha a 21-napig tartó sztrájk próbaköve volt a sztrájkoló munkások szolidaritásának, ha a munkások levonhatták azt a tanulságot, hogy a munkafeltételek és munkabérek kiharcolása osztályöntudatot és alapos szervezetséget, lelki és szellemi felkészültséget igényel — úgy az igazgatóság is láthatta, hogy a sztrájktrók nyomán csak elromlott anyag és tönkrement mozdonyok és gépek maradtak meg.

Kollektív szerződés a medgyesi „Vitrometan” üvegyárban

A medgyesi „Vitrometan” üvegyár: csiszoló, kugler és üvegmetsző osztályok munkásai memorandumot terjesztettek a gyári igazgatósághoz, melyben munkafeltételeik és munkabérek megjavítását követelték. A követelések tárgyalására július 2-án került sor a gyár irodájában Buzea munkaügyi felügyelő elnökletével. Részt vett a tárgyalásokon Russu szaktárs a szövetség titkára is. A gyár és az érdekelt munkásság között az alábbi megegyezés jött létre:

1. Munkaidő napi 8, heti 48 óra. Tulórázás csak a törvény rendelkezéseivel és törvényes engedély alapján eszközölhető. A túlórák 25% pótdíjjal fizetendők.
2. Munkahiány esetén a munkások elbocsájtása helyett a munkaidő szállítandó le.
3. A munkát az üzemfőnök az érdekelt mesterek véleménye alapján osztja be.
4. A munkások szervezkedési szabadságát az igazgatóság a szakszervezeti és jogi személyiségi törvények rendelkezéseinek megfelelően elismeri. Nézeteltérések esetén az igazgatóság beleegegyezik, hogy a felmerülő kérdésekben a munkásbizalmifüriak tárgyaljanak. Munkakonfliktusok tárgyalásánál a gyár igazgatósága elismeri a szakszervezeti képviselő részvételét, ha a szakszervezeti törvény 34. cikkben foglalt feltételeknek eleget tesz.
5. A jelenleg érvényben levő (K) munka- és bérrendszer megszűnik és helyette érvénybe lép a (K) rendszer előtt érvényben volt akkord, munka- és bérrendszer az akkori tarifa alapján. Továbbá az igazgatóság az akkord ártarifát revízió alá veszi és egyes cikkek akkord árát felemeli, mely az általános tarifa 5%-os emelését kell képezze.
6. A munkások 1935. évre megkapják a fizetett pihenő szabadságot, az igazgatóság által készített és kifüggesztett táblázat alapján.
7. A munkásokra kirojt büntetéspénzek kezelése és felhasználása a munkaszerződés törvénye 56, 57-ik cikkek, valamint e törvény végrehajtási utasításának 57—58-iki cikkek rendelkezéseinek megfelelően történik. A büntetéspénzekből eddig befolyt összegek 25,001 lejt tesznek ki.

8. Crijan Vasile, Muntyan Carol és Kovács József munkásokat az igazgatóság képességeiknek megfelelően munkába alkalmazza. Muntyan Károly már alkalmazva van.

9. A fenti megegyezés életbe lép 1935. július 1-én és érvénybe marad 1935. december 31-ig. Ezen időpont után a megegyezés továbbra is érvénybe marad, ha a felek ezt nem mondják fel.

Munkaügyi felügyelő:

(ss) Virgil Buzea.

Munkaadó kiküldöttek:

(ss) Anastaziu Bolu

(ss) Ioan Barabas

(ss) Ritschel Fridrich

Munkás kiküldöttek:

(ss) Rusu Simion (ss) Iullu Mülthaller

(ss) Guad Ioan (ss) Folmond Iacob

(ss) Riederer Edmund (ss) Guad Vencel

(ss) Langhaus Rudolf

Amint a fenti szöveg rendelkezéseiből kitűnik, a fent megjelölt osztályok munkásai hat hónapra terjedő kollektív szerződést kötöttek. Szép sikert arattak, a Bedaux és gyárilag elnevezett (K) munka és bérrendszer hatályon kívül helyezésével, mely rendszer nap-nap után örölte a munkásság idegeit. E rendszer alapján, amit Franciaországból Budapesten kergsztil telepítettek ide a munkás előre meghatározott bér mellett kellett ugyancsak meghatározott mennyiséget termeljen. Minden munkás lábánál ott állott a stopp órák, hogy minden munka időmennyiségét lestoppolja. E rendszernek meg kellett buknia, mert az összmunkásság fellázadt ellene.

A régi akkord tarifáknak bevezetése nagy könnyebbé jelent a munkásságra.

Ime, hogy a szervezetség és összetartás erejével sof rosszat lehet jóvá tenni és sok követelést valóra váltani.

Ezen eredmények láttára, most már megmozdult a gyár többi munkássága és megformázva követeléseit, azokat a székényi munkaügyi felügyelőséghez juttatta a békéltető tárgyalások kitűzése végett. A medgyesi csoportba tömörült szakszervezeti tagok száma körülbelül 300.

Sikeresen fejeződött be a cluji vízmű munkásainak mozgalmá

A kolozsvári városi vízmű munkásainak kollektív szerződése április elsején lejárt. Az igazgatóság és a munkások között több mint két hónapig folytak a tárgyalások az új kollektív szerződésre vonatkozólag, de a megegyezés az igazgatóság makacssága folytán lehetetlen volt. A vízmű igazgatósága kollektív szerződést egyáltalán kötni nem akart, hanem egy munkarendet ajánlott a munkásoknak, melyet az igazgatóság egyoldalulag a munkások beleegegyezése nélkül csinált. Az új munkarend szerint a munkások fizetésüket érdemszerint kapták volna, mely 20 százalékos bérredukciót jelentene.

A döntőbírósa döntését dr. Dan Ioan cluji munkabírósa elnök elnökletével június 28-án hozta meg. A döntőbírósa a munkások kívánása szerint az új kollektív szerződést egy évre 1935 április 1-től 1936 április 1-ig megdöntötte. Az új kollektív szerződés szerint a munkásoknak július elsejétől 8 százalékos béremelés jár.

A Cluji vízmű munkásainak sikeres bérmozgalmá igazolja, hogy összetartással és a szervezet támogatásával lehet eredményt elérni ott is, ahol az igazgatóság minden elkövet a munkások letörése tekintetében. A Cluji vízmű munkásaitól függ, hogy az igazgatóság által a jövőre beígért támadást vissza tudják-e verni, úgy, ahogy azt 15 éven keresztül visszaverték.

HALOTTAINK

Fájdalommal tudatjuk az alább közölt szaktársak nevével!

Kozák Ferdinánd	Reșița	Lej 5000
Dénes Ferencz	"	5000
Feller József	"	2000
Schütovits Leon	"	"
Szabados Béla	Lonea	2000

Az elhalt szaktársak nevével kegyelettel őrizi meg a vasmunkásság összességét.

Olvassátok

az Előre-t

A Nemzetközi Munkaügyi hivatal jelentése

Butlernak a munkaügyi hivatal igazgatójának vatal multévi működéséről szóló jelentésének kimutatását jelen számunkban közöljük. Ez az ezévi nemzetközi munkaügyi konferencia tárgyalásának vezérfonala volt, ezért szükségesnek tartjuk a jelentés főbb tartalmát alábbiakban ismertetni.

A könyv a világgazdaság általános ismertetésével kezdődik. Megállapítja, hogy a termelés sokat javult a multéhoz képest, azonban a tömegek még mindig nagy nyomorban és nélkülözésben szenvednek. A tőke nagy része ma is a ládafiában hever és nem vesz részt a produktív munkában, habár a multhoz viszonyítva e téren is lényeges javulás tapasztalható. A nagytőke visszahuzódásának tulajdonítja, hogy a kis tőkés sem meri pénzét a produktív munka szolgálatába állítani, ami a tömegeket továbbra is a munkanélküliség nyomoruságába dönti.

A magánkezdeményezés csekély volta miatt az államok intervencióját sürgeti. Véleménye szerint a **tervgazdálkodás** sokat segíthetne a tömegek ellátásának és munkába állításának kérdésén.

Ismételten megállapítja, hogy a bérleszállítás egyáltalában nem segíthet a krízisen, azok az államok, ahol a munkás és tisztviselő emberi feltételek mellett dolgozik, könnyebben viselik a válságot, mert a dolgozók vásárló ereje nagyobb s így az ipar és mezőgazdaság biztosabb fogyasztókra talál.

A vámsorompók lezárása semmit sem segít a válságon állapítja meg Butler. Csak az az ország boldogulhat, amely a saját termelvényeit egészséges cserekereskedelemben el tudja adni a külföldnek. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha saját piacait nem zárja el a külföld előtt.

Az ifjú munkások helyzete a legszomorúbb része a mai válságnak. A kárpzsiság munkába állítja a gyermekeket és, hogy azután könnyörtelenül munkanélküliekké tegye őket. Több állam Norvégia, Amerika, Kanada és Oroszország az ifjúmunkásoknak munkába engedését 15 sőt 16 évre emelte fel. Butler

javasolja e példa általános követését.

Az állami és más nyilvános munkákról azt állapítja meg a jelentés, hogy ezek komolyabb segítséget csak ott nyújthatnak, ahol valóban tervszerűen és nagyobb mértékben folytatják őket.

A munkaidő, megrövidítéséről az a véleménye, hogy ha nem is sokat, de valamit az is segíthet a helyzeten, hogy azonban komoly eredménye legyen, világszerte érvényesíteni kell.

A bérek nemzetközi szabályozásának kérdésében a nemzetközi munkaügyi hivatal eddig nem sok eredményt ért el. A statisztikai adatokat azonban szorgalmasan gyűjtik s így remélhető, hogy legálább az országonkénti minimális bértáblázat-legközelebb tárgyalásra kerülhet.

A mezőgazdasági munkások bérének nemzetközi szabályozása még nagyobb nehézségekbe ütközik e tekintetben Butler sem látja a kérdést a közeljövőben megoldhatónak.

Behatóan foglalkozik a jelentés a munkások egészségügyi védelmének kérdésével. A hivatal könyvet adott ki az ipari betegségekről és állandóan felszinen tartja a kérdést.

A munkások állandó kiszorítása a gépek által oly súlyos problémákat vetett fel — állapítja meg Butler — hogy a kérdést ma már nem lehet csupán csak gazdasági kérdésnek tekinteni, hanem a társadalom biztonsági problémájának a megoldása is e kérdés egészséges rendezésétől függ. A megoldást a munkások, munkaadók és állam őszinte együttműködésétől várja.

A nemzetközi hivatal jövő feladatát Butler az általános szociális helyzet tanulmányozásában és az ezzel kapcsolatos problémák megvitatásában látja.

Bizakodó hangulatban fejeződik be a jelentés, mert a nemzetközi bizalmatlanság mulóban van és Butler reméli, hogy a nemzetközi együttműködés sokat tehet a tömeg nyomora enyhítésére.

megfelelően megállapított költségek több milliárd rubelre rugnak. Az üzem vezetőségének ügyelni kell arra, hogy a szociális biztosításra szánt összegek a termelés emelésére fordítandó költségekkel arányban álljanak. Oroszországban olyan új vállalatok vannak, ahol a foglalkoztatott munkások között a fiatalok túlnyomó többségben vannak. A szakszervezetek ezért kötelezve vannak, hogy a kollektív szerződésekre a politikai nevelés és propaganda érdekében szigorú pontokat iktassanak. Az 1935-ben kötendő kollektív szerződések a termelés fejlesztését, a munkafeltételek megjavítását, valamint a fizikai és szellemi munkások anyagi érdekeit lesznek hivatva szolgálni.

(Le Gutenberg.)

A diktaturák természetrajzához

A csehszlovák köztársaság külügyminisztere, dr. Benes nemrég egy beszédében a mai diktaturák törekvésekkel kapcsolatban a következőképpen jellemezte a demokrácia jelenlegi válságát: „A demokrácia válsága többek között abból is következik, hogy nem ismerik eléggé a demokrácia lényegét. Kifejezésre jut ez a válság legjobban abban az agitációban, uszításban, gyűlölködés terjesztésében, szenvedélyek és kölcsönös irigység táplálásában, amiket a diktaturára hajlamos oldalról tapasztalhatunk: kifejezésre jut ez abban is, hogy tetézik a parlamentarizmus és a politikai pártok hibáit, táplálják a demagóg sajtót és propagálják az egyik vagy másik párt eltörlését, hogy a sajátjukat vagy kasztjukat helyébe helyezhessék, ami mellett hazug módon egeket ígérgetnek arra az esetre, ha az „új rendszer” hatalomra jut. Ezt teszik annak dacára, hogy a gazdasági élet szerkezete és a válság természete azt magyarázza, hogy az „új rendszer” lényegesen nem tud javítani a helyzeten. A diktatúra és a szabadság elnyomása a legtöbb esetben olyan helyzeteket teremt, amelyek alatt a viaszonyok csak rosszabbodhatnak és katasztrófával végződhetnek. Olyan diktatura, amely békésen és fejlődészerűen végződik, ritka jelenség a történelemben. A demokrácia válsága tulajdonképpen harc egy új Európáért, az új Emeberért. Ez ellen a szellem ellen törnek, szerintem, az ugynevezett tekintélyrendszerek, amelyek e betegség jelenségei, amely betegségen a háborúutáni időben majdnem egész Európa átesett. A demokratikus eszmék győzelme — nemcsak politikailag, hanem elsősorban szociális és gazdasági vonatkozásban — az európai fejlődés logikájában és a modern európai ember szociális fejlődésének törvényszerűségében biztosítva van.

A belga vasasszövetség kongresszusa

A nagy és fejlett ipar fölött rendelkező Belgium egyike azoknak az államoknak, amelyekben a gazdasági válság a legjobban tartja magát. Különösen vonatkozik ez a vas- és fémiparra. A munkanélküliség száma még az elmúlt év második felében is emelkedett, ami testvérszövetségünket igen súlyos anyagi helyzet elé állította.

A szövetség 1930-tól 1934-ig 595,7 millió belga frankot fizetett ki tagjainak munkanélküliség gyanánt. Ebből az összegből az 1934. évre 150,6 millió frank esik.

Csak ez év elejétől mutatkozik némi javulás, amidőn megalakult az új kormány, amelynek öt szociáldemokrata is tagja. Ez a kormány megállította a frank további romlását, a munkabérek és alkalmazotti fizetések csökkentését, továbbá a szociális szolgáltatások redukálását. Ezen akció eredménye abban mutatkozik, hogy ez év első öt hónapjában a fogyasztás és a termelési kedv emelkedett, a munkanélküliek száma pedig 23 százalékkal csökkent.

Az elmúlt évek súlyos volta dacára a taglétszám 116.412-ről 124.610-re emelkedett, ami amellől bizonyít, hogy a munkásság is már tisztán látja, hogy helyzetén csakis a szociáldemokrata alapon való szervezkedés segíthet.

A kongresszus napirendjének egyik pontját a „Női Munka és annak egészségügyi káros hatása” képezte. A vas- és fémiparban foglalkoztatott munkások száma az utóbbi négy év alatt 3,1 százalékról 9,4 százalékra emelkedett. Ezek közül a 14—16 éves munkások száma 4,3 százalékot tesz ki. Vannak gyárak, amelyekben a munkáslétszám 50 százaléka női munkás.

A tárgyhöz elsőnek Vandervele elvtárs szolt hozzá, kiemelve a női munkának egészségrontó hatását. Kövefelte, hogy a női munkások egyenlő munkáért a férfimunkásokkal egyenlő munkabéreket kapjanak, de a nő munkavállalási jogát nem szabad csorbítani. Az alkalmaztatást csak azokban az iparágakban szabad korlátozni, amelyek a nők egészségére károsak. Az elfogadott határozati javaslat is ilyen szellemben intézkedik.

A szövetség működését Keuwet szaktárs ismertette. A munkanélküliséggel kapcsolatos vitát Isi Delvigne szaktárs vezette be, kiemelve, hogy a 40 órás munkahét bevezetése égetően szükséges, mert ha az elhúzódik, kérdés, hogy nem-e a 30 órás munkahét bevezetése lesz aktuális. Ugy Delvigne, mint a többi szaktársak fölszólalását a kongresszus tagjai nagy figyelemmel kísérték. Végül elfogadtak egy határozati javaslatot, amely a munkaidő rövidítését, a váltó műszakok rendezését, a nyugdíjjogosultságának 65 évről 60 évre való leszállítását, az iskolaévek fölemelését, az iparfelügyeletnek a munkások bevonásával reorganizációját, végül a minimális munkabérek törvényes megállapítását követeli.

Kollektívszerződés

Oroszországban

A kollektívszerződés — írja az orosz nehézipar lapja — nem valami merev, írott dogma, hanem egy fontos, igazságosan megszerkesztett okmány, amely az ország és a dolgozó nép együttes érdeke szempontjából időről időre megváltoztatható. Mindenféle kollektív szerződésnek egyik feglyontosabb pontja a munkabér. A szerződésben az üzefőnökök és művezetők számára biztosítani kell minden termelési ágban a fizetések megállapításának jogát. Ezeknek ismerniük kell a munkások egyéni képességeit, hogy azokhoz mérten állapíthassák meg a minimumon felüli fizetésüket. A nehézipar tízmillió munkást foglalkoztat. Ennek az impozáns hadseregnek munka- és életfeltételeit nem lehet egy kollektív szerződési formulában megszabni. A munkát, a termelési lehetőséget és a fizetést úgy kell megállapítani, hogy a munkás teljesítőképeségének megfelelő eredményt nyújtson. A szerződésnek azt a kötelezettségét kell az üzemer rónia, hogy a munkás jóléte élelmezés, ruházat, lakás és minden egyéb tekintetben kifogás alá ne essen. A szakszervezetek által a szükségletnek

Miért vagyok tagja a szakszervezetnek,

Mert van bátorságom összefogni munkástestvéreimmel és becsületesen követelni azt, ami becsületes munkánk után jár nekünk.

Mert azt szeretném, ha minden munkásember, minden munkásnő és minden gyermek emberhez méltó életet élhetne, jó lakásban lakhatna, rendszeren ruházkozhatna és rendelkezne munka után annyi szabad idővel, hogy mindezt élvezhesse is.

Mert amikor belizetem a szakszervezeti járulékot, ezt azzal a biztos tudattal teszem, hogy anyagi és erkölcsi érdekeim megvédésére lesz az hasznosítva; segítem vele fölszárítani sok szenvedő asszony és éhező gyermek könnyeit.

Mert inkább összekülönbözöm elleneink egész hadával, mint hogy cserbenhagyjam munkástársaimat, akikkel egy az érdekem.

Mert több munkabérre, egy nagyobb falat kenyérré törekszem és küzdök a kizsákmányolás ellen.

Mert át szeretném alakítani a hazugság és igazságtalanság világát, a szépség, a boldogság és nap-sugaras földi lét világává.